

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibus Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. IX. De publicatione Indulgentiarum, de collectione Eleëmosynarum,
de Societatibus, & de possessione Beneficiorum. Ad cap. 25. & 26.
Puteani.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

*De publicatione Indulgentiarum, de collectione Eleëmofynarum, de Societatibus, & de possessione Beneficiorum.
Ad capp. 25. & 26. Puteani.*

1. **C**apite 25. in Regem confertur potestas impediendi, ne absque sua vel Parlamentorum licentia, Indulgentiæ publicentur; ne quærantur eleëmofynæ illarum occasione; neve instituantur Societates seu Confraternitates. Si qui abusus in hujusmodi publicationem, quæstum, aut Societates irrepserint, Canonum contra illos editorum executionem Principes laudabiliter urgebunt; ac si quid sub pietatis specie contra Regem, aut Regnum aliqui machinarentur, possent à Magistratibus comprimi. At, si ea Religionis officia ad id, ad quod sanctè sunt instituta, colliment, ea bona impedire posse, non est Ecclesiæ libertas, nec jus Principum Christianorum. Earum rerum cura ad Episcopos non ad Magistratus sæculares spectat.

2. Reditus Beneficiorum temporales sunt; sed jus eos percipiendi, non nisi spirituale dici potest, utpotè fundatum in celebratione Divini Sacrificii, recitatione Horarum Canonicarum, administratione Sacramentorum, exercitio spiritualis jurisdictionis, & cæteris spiritualibus operibus. Quare nemini unquam dubium fuit, quin Simonix crimen ab iis patretur, qui Beneficia velemere, vel vendere, aliove contractu, non gratuito distrahere, vel accipere præsumperint, quod necessariò esse sacras, & spirituales supponit. Quomodò ergò ad iudicium sæculare spectaret controversiarum beneficiorum decisio?

3. Undè Judicibus Laicis esset potestas Curatos, Canonicos, aliosque Beneficiarios, suis Placitis, seu, ut vocant, Arrestis constituere? Numquid si vitiosus sit ejus, cui favent, titulus, possent ipsi jurisdictionem spiritualement conferre, ut valida sint, quæ confecturus est, Sacramenta.

4. Fatentur, qui Laicam jurisdictionem ad has materias pro-

ten-

660 TRACTATUS DE LIBERTATIBUS,
eos, qui ad Judices sæculares recurrerent in causis Ecclesiasticis, nominatim in beneficialibus, non afficere subditos Regis Franciæ. Verum illæ litteræ, Judicum Reginum conscientiæ in tuto ponendæ impares sunt. Confirmant etiam dumtaxat jus, si quod erat, nullum autem concedunt. *Per hoc autem nullum jus, seu jurisdictionem in præmissis cognoscendis eidem Regi de novo acquiri volumus, sed antiquum, si quod habet, tantummodo conservari.*

7. Allegatum enunciatur ipsum Regem, & suos Progenitores super omni possessorio à tanto tempore, quod de ejus contrario memoria non existat, consuevisse cognoscere; Quæ conditio deficiebat, cum nondum eo tempore passim & constanter lites de Beneficiis coram Judicibus sæcularibus agerentur, ut monumenta etiamnum extantia testantur; undè mirum est Carolum Fevret. qui lib. 4. cap. 11. num. 3. autoritate Joannis Galli, & Guidonis Papæ, probat eum usum tempore Martini V. non fuisse constantem, renitentibus nimirum Episcopis, imò testimonio Philippi Probi confirmat centum post id tempus annis Ecclesiasticos Judices de possessorio Beneficiorum cognoscere potuisse cum laicis, quibus eam cognitionem permiserat Romanus Pontifex: Mirum, inquam, est eum in illo ipso numero affirmare possessorium beneficiale nunquam in Curia Ecclesiasticis fuisse tractatum, & numero 2. ejusdem capituli coronæ jus illud esse, ac verè Regium. Ita scilicet constant Libertates Gallicanæ, ut qui eas justas ostendere nituntur, sibi ipsis non possint non contradicere.

8. Constitutiones illæ, seu privilegia indicant facultatem Judicum Reginum exerceri tantum inter Clericos, Ecclesiasticasque personas, ad Beneficiorum suorum possessionem ipsius Regis auxilium implorantes; puta ne quis per vim à sua possessione deturbetur, præsertim in casu possessorii retinenda possessionis. Itaque Beneficiorum fructus essent tantummodò sequestro committendi, ut diremptâ lite apud Ecclesiasticum tribunal victori consignarentur, vel potius ille, cujus titulus Episcopi judicio magis probatus fuisset, in possessione esset defendendus, aut si per vim ab ea fuisset deturbatus, autoritate Regiâ restituendus. At nonne super tituli validitate pronunciant Judices Laici, siquidem, ut notat Petrus Rebuffus, discrimen inter profanum, &

bc.

M. C.
Libertates
Ecclesiasticas
CIII
231

beneficiale possessorium interponitur, ut in profano sola possessio, à qua quis se dejectum conqueritur, in beneficii autem proviſio, seu titulus attendatur.

9. Etiamſi poſſeſſorii nomine donentur cauſæ beneficiales apud ſæculares Judices, revera tamen ut petitoria judican- tur: tum quia, ut diximus, ex titulis dirimuntur: tum quia ſuper iis iudicium ab Eccleſia non profertur. Pars enim, quæ in poſſeſſorio ſuccubuit factis primæ litis ſumptibus, qui maxi- mi ſunt, plerumque proſequentiæ ſecundæ impar eſt, nec dilationes, & cavillationes partis adverſæ, quæ, cum fructi- bus gaudeat, proceſſum, ſi poſſit, in infinitum protrahet, ſe unquam ſuperaturam eſſe confidit. Imò, ut inſinuat Caro- lus Fevret. Tract. de abuſu lib. 4. cap. 11. num. 6. poſt Loüe- tum, datâ ſuper poſſeſſorio ſententiâ, non ſineretur quis ab Eccleſiaſtico Iudice contrarium iudicium obtinere, vel illud executioni demandare, niſi fortè novum jus coram ſæcula- ri non allegatum ſuperveſſet: quaſi tanta ſit Iudicis ſæ- cularis de re ſpirituale decernentis peritia, tantâ ejus auto- ritas, ut poſſeſſionem tantùm diſcutiens, jus ipſum certiffi- mè attingat.

10. Poſſeſſio propriè rerum temporalium eſt. Cur ergo quod in Beneficiis eſt ſpirituale, Eccleſiæ non dimittitur om- ninò? Cur Epifcopo, cui ſæpe conſtat alterum ex litiganti- bus jus nullum habere, non licet alteri, cujus Canonicus eſt titulus, Beneficii officia exequenda committere, præ- fertim cum iuriſdictionem ſpiritualem requirunt, ac ſine il- la ſalus animarum certiffimæ ruinae patet? Cur arguetur tan- quam ſua poteſtate abuſus Prælatuſ, ſi conſeſſiones audire inhibeat ei, quem norit verè non eſſe Curatum, atque aded nullâ iuriſdictione præditum, imò fortè iuriſdictionis incapa- cem? An toleranda erunt innumera ſacrilegia, ne lædatur reverentia Iudici Laico debita, apud quem cauſa poſſeſſionis tractatur?

11. Delicatioſior erat conſcientia Iudicum ſæcularium tempo- re Joannis Galli, hoc eſt circa initium decimi quinti ſæculi. Is enim quæſt. 136. teſtatur, tunc non admittendam fore quæ- relam (Galli vocant *Complainte*) pro poſſeſſione Beneficii Curati, aut ejus fructuum, quia, inquit, hoc erat merè ſpirituale.

O o o o 3.

12. Poſt

12. Post Martini V. declarationes affertur à Puteano num. 4. alia Eugenii IV. earum primam confirmantis. Verùm illa provisionalis tantùm est; donec aliud autoritate præfatâ de super ordinatum fuerit. Neque generalis est, cum primam tantùm Martini V. declaret; „ atque aded malè hoc ei lem- „ ma præfixit Puteanus; Bulla Eugenii IV. quâ declaratur, „ Bullas Pontificum circa possessorium Beneficiorum non ha- „ bere locum in Francia.

13. Breve Leonis X. ad Præsidentes, & Consiliarios Parlamenti Curia Tolosana exhibit Puteanus num. 7. ut ostendat Judicem in Francia cognoscere de possessorio Beneficiorum, approbante Papâ. In eo brevi, quod non extat in Regestis Pontificiis, supponitur commendari Senatui Tolosano Joannes de Anseduna litterarum Apostolicarum Abbreviator, cui Papa Beneficia contulerat, super quibus lis erat in dicto Senatu. Verùm præterquam quod hoc non est approbare saltem expressè usum judicandi de possessorio Beneficiorum; ejus Pontificis mens certius perspicitur in iis, quæ Concilio generali prædens fecit, quam in litteris, quæ ab Officiale Curia suæ proprio commodo studente, furtim obtineri potuerunt. Leo X. à quo dicitur datum prædictum Breve die 17. Novembris 1513. mense sequenti, hoc est 17. Decembris ejusdem anni in Concilio Lateranensi sessione 8. monitorium poenale decrevit adversus Senatores Parlamenti Aquisextiensis, „ Ecclesiasticam jurisdictionem violantes in variis capitibus; quorum unum erat de cognitione causarum Beneficialium. Quocirca id, de quo Judices sæculares in Francia cognoscunt, possessorium fidè dumtaxat dici, sed revera petitorium esse significavit, cumque usum abolere deliberavit. Erat enim articulus ille prædicti monitorii expressus his verbis; *Causas spirituales & beneficiales non tantum super possessorio, sed etiam possessorii confecto colore super titulo audiunt, &c.* Nonne illa est possessorii ratio, quam hodiè Judices Galli ad suam jurisdictionem pertinere contendunt? Non tantùm de possessorio, cujus cognitio ad petitorii Judicem de jure spectat, sed de petitorio ipso quantumvis spirituali, hoc est de titulo, *possessorii confecto colore* judicant. Nec enim quis de facto possideat,

deat, sed quis iustiore possidendi titulum habeat, examinant, & cum tuentur, etiam si Beneficiis animarum Cura, vel iurisdictio spiritualis infit.

C A P U T X.

De puniendis auctoritate Regiâ Clericis in officio laico delinquentibus. Hæreticis quietem publicam turbantibus, & Concionatoribus seditiosis: de Alienigenis ad Beneficia Regni non admittendis: ac de officiis Ecclesiæ Gallicanæ: ad capita 27. 28. 29. & 30. Puteani.

1. **C**apiti 27. hunc titulum præposuit Puteanus, „ Possere Regem de crimine Officialium suorum Clericorum, quod in officiorum suorum exercitio admiserint, iudicare; non obstante privilegio Clericali. Hoc probat num. 1. quoddam Senatusconsulto post medium sæculum 13. dato. Agebatur de cæde duorum hominum in carcere Cathalaunensis Episcopi. Quæstio erat, an ejus rei Judex esset Senatus. Negabat Episcopus, allegans privilegium Clericale; affirmabat pars altera, eo quod ageretur de culpa admissa occasione jurisdictionis Laicalis, Episcopo tanquam Baroni & Pari Franciæ competentis, atque ita iudicatum est. Sed hoc iudicium non dirigebatur propriè in personam ipsius Episcopi, sed in exercitium jurisdictionis à Rege acceptæ. Neque fuisset ei poena indicta, si ulterius processum fuisset, & probata fuisset Episcopi negligentia (non enim addit Puteanus, an illud Senatusconsultum effectum aliquem sortitum fuerit) nisi in jurisdictione ipsa: ut patet ex instrumento sequenti.

2. Nam post id tempus, scilicet anno 1313. Rex, qui, ut probat Henricus Spondanus, tunc erat Philippus IV. dictus Pulcher in litteris à Puteano ibidem num. 2. exscriptis, declarat, Parlamentum, Guilielmum Boutellum Clericum Reportatorem Regium Inquestarum privasse officio, eò quod processuum & Inquestarum secreta revelaret; sed hoc modo: primò ad requisitionem Officialium Parlamenti, Secundò per Offi-